

Kazachstan - pokus o farebnú revolúciu ako z učebnice

- CZ24 News | 7. ledna 2022

KAZACHSTAN: Priznám sa, že ma vždy desí, keď sa vyroja rôzni slovenskí experti, ktorí sa začnú vyjadrovať k niečomu, čo nikdy nevideli, kde nikdy neboli, ale zaručenie vedľa, prečo a ako sa to stalo.

Mám na mysli aktuálnu mimoriadne neprehľadnú situáciu v Kazachstane, ale slovenskí „experti“ (čím mladší tým lepšie, čím menej vzdelaní a čo arogantnejší – ešte lepšie...), ktorí boli najďalej na východ od Bratislavy v Košiciach, už majú jasno.

Podľa nich za všetko v Centrálnnej a Strednej Ázii a dnes v Kazachstane môže Ruská federácia a nikto iný!

Dokonca ani tá krajina, ktorá od roku 2011 devastovala Afganistan, z ktorého bola postupne vyhnaná a z ktorej dnes vyžaruje nestabilita do susedných regiónov – Strednú Áziu nevynímajúc – a ktorá sa teraz pre zmenu ide usadiť na Slovensku.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

Krok za krokom

Takže si to skúsme zosumarizovať. Po udalostiach 2. januára 2021 v mestách Žanaozen a Aktau v Mangistauskej oblasti, ktoré možno označiť ako ropné srdce Kazachstanu, došlo k nepokojom (*nie po prvý raz v postsovietskych dejinách Kazachstanu!*). Nepokoje mali ekonomický a sociálny charakter. Boli reakciou na zvýšenie ceny za liter LPG na 120 tenge (KZT) [pozn.: k 1. 1. 2022 bol kurz: 1 KZT = 0,0020 €].[\[1\]](#)

Nakolko protestná iskra sa koordinovane začala presúvať po celom Kazachstane, ústredná vláda v Nur-Sultane 4. januára 2021 na základe pokynu prezidenta Kasyma-Žomarta Tokajeva a výsledkov práce vládnej komisie vyslala signál, že je pripravená akceptovať požiadavky protestujúcich a vrátiť cenu na hladinu 50 KZT.



Príslušníci poriadkovej polície blokujú demonštrantov počas protestu v Alma-Ate v stredu 5. januára 2022.

Foto: TASR/AP

Lenže protestujúci začali formulovať už politické požiadavky – žiadali demisiu vlády. Aj v tomto zlomovom momente prezident ustúpil davu a prijal demisiu premiéra Askara Mamina. Tým pádom je v demisii celá kazašská vláda, na čele ktorej je dočasne doterajší prvý vicepremiér Alichan Smailov.

Navyše prezident K-Ž. Tokajev oznámil, že za vznik situácie plne politicky a ekonomicky zodpovedá Ministerstvo energetiky Kazachstanu a spoločnosti Kazmunajgaz (*Қазмұнайгаз*) a Kazakgaz (*Қазақгаз*). Obe spoločnosti v ostatnom období štedro sponzorovali exprezidenta, takže ich reorganizácia je spečatená.

V tomto možno s kazašským prezidentom súhlasiť, pretože jeho pokyn (6/2021) na urýchlenú modernizáciu závodu na výrobu LPG na platforme KazGPZ (*КазГПЗ*) nebol splnený a deficit a následné zvýšenie ceny sa stalo realitou. Lenže je tu aj iný dôvod. Totiž kapitalizmus nepotrebuje človeka, vo svojej vlčej podstate s človekom nepočíta a ak áno, tak vníma človeka len a len ako nástroj na zvýšenie svojho zisku a posilnenie svojej moci nad človekom.

Pre istotu, pre budúcnosť a potrebu objektívneho hodnotenia gradácie pokusu o kazašskú revolúciu si skúsme zapamätať dva dátumy: druhý a štvrtý január 2022 a skúsme si spomenúť na zaručené správy ukrajinskej rozviedky (*čo aj slovenské média papagájovali*), kedy napadne Ruská federácia na bezbrannú Ukrajinu. A propos, k Ukrajine sa ešte v texte vrátíme.

Reakcia kazašského prezidenta sa ukázala ako oneskorená a politické požiadavky stále radikálnejších protestujúcich narastali. Chceli odchod (*úplný*) z politickej scény exprezidenta Nursultana Nazarbajeva – elbasy, jeho rodiny, klanu a celej perepúte jeho *vdačníkov*, ktorí ostali pri riadení (*a okrádaní*) štátu. Upozorňovali na totalitarizáciu krajiny pod jeho vedením. Heslo protestujúcich bolo «*Шал кет!*» – starec odíď!

Lenže druhou stranou mince je, že N. Nazarbajev krajinu vyviedol z postgorbačovského chaosu po ukončení existencie Sovietskeho zväzu, udržal dobré vzťahy s Ruskom, Čínou, ale aj s USA. Bol iniciátorom vzniku *Eurázijskej ekonomickej únie, odstránenia jadrových zbraní z územia krajiny...* Jeho vulgárna delegitimizácia, pokus o odstránenie tohto dôchodcu formou uličnej vzbury davov môže viesť k destabilizácii na hranici Ruska (*cca 6 800 km*) a sprôblémovanie priestoru medzi RF a Čínou.

Z mäkkého podbruška (*Stredná Ázia*) sa tak môže stať tekutá metastáza, čo si ani Peking, ani Moskva, ale ani Taškent, Biškek či Dušanbe nemôžu dovoliť.

V Nur-Sultane, po tom, čo sa objektívne protestné zhromaždenia zmenili na lúpežnícke výpravy chuligánov (*áno – vypálená budova akimiátu v Almaty mi silne pripomína Andižan 2005, ktorý I. Karimov vyriešil po svojom, ale efektívne, alebo revolučné udalosti v Biškeku, kde po uliciach chodili „revolucionári s rozbrusovačkami a miestnych podnikateľov dôrazne žiadali o vydanie hotovosti z trezorov, lebo inak nastúpi revolučný zákon rozbrusovačky...”*) a keď po nutnej personálnej výmene napr. na postoch v KNB, alebo rady bezpečnosti, bol vyhlásený mimoriadny stav na území celej krajiny od 5. do 19. (*zatiaľ*) januára 2022.

Nakolko v Akorde vyhodnotili už zjavne koordinované konanie davu ako teroristickú hrozbu a útok na suverenitu Kazachstanu, Kazachstan sa ako členská krajina *Organizácie zmluvy o kolektívnej bezpečnosti* v súlade s článkom 4 základného dokumentu tejto organizácie (*Zmluva o kolektívnej bezpečnosti z 15. mája 1992 – Договор о коллективной безопасности от 15 мая 1992 года*)^[2] rozhodol požiadať o pomoc členské krajiny tohto zoskupenia, ktoré na žiadosť kladne reagovali a v Kazachstane sa začala dislokácia mierových síl OZKB (*ОДКБ*). Ich hlavným poslaním je ochrana štátnych a vojenských objektov, poskytnutie pomoci kazašským OČTK pri stabilizácii situácie v krajine a pomôcť pri návrate pravidiel právneho štátu. Pôjde asi o 3 600 ozbrojených osôb.

Príchod a dislokácia mierových síl je aj dôkazom toho, že postsovietsky priestor už prestáva akceptovať zmeny v jednotlivých krajinách pomocou scenára cez kopirák – tzv. farebných národných prevratov. Úspešný vzdor A. Lukašenka a teraz aj K-Ž. Tokajeva prednaznačuje novú geopolitickú

konfiguráciu (spolu jasnými pozíciami Moskvy a Pekingu) v priestore Eurázie a tým pádom aj vo svete.

Riadené z jedného miesta?

Vráťme sa k náznaku o Ukrajine. Kazašský exminister a opozičný politik Muchtar Abljazov, ktorý žije v exile na Ukrajine (*nie je priestor sa o ňom podrobnejšie rozpisovať, ale je zrejmé, že ak by sa vrátil do krajiny, bol by – ako kazašským súdom odsúdený – uväznený*), v lete minulého roku na ukrajinských stránkach Страна.ua zverejnil plány na koordináciu protestov v Kazachstane a akcentoval informáciu, že silové zložky v krajine nebudú schopné zvládnuť masové protesty. V jednej z inštrukcií z kyjevského štábu M. Abljazova sa píše: „... budeme vytvárať malé skupiny, pričom musíme vytvoriť v každom meste 100 – 200 takýchto skupín. Tieto skupiny sa budú kontaktovať výlučne so mnou a mojím štábom v Kyjeve, čo zabezpečí konfidencialnosť a bezpečnosť našich ľudí...“

M. Abljazov, absolvent moskovskej MIFI (*ako jadrový fyzik*), sa nikdy netajil svojou vierou v triumfálny návrat, možno na bielom koni, do Kazachstanu.

Deň zajtrajší

Aký bude najbližší vývoj, je ťažké prognózovať. Médiá prinášajú prvoplánové informácie a nepostihujú podstatu problému – tým je dehonestácia človeka vulgárno-prvoplánovým kapitalizmom a oneskorená politická modernizácia krajiny.

Je jasné, že prezident K.-Ž. Tokajev využil situáciu na ukončenie dvojvládia v krajine a „starec“ už nebude mať v Kazachstane (*ak je ešte v krajine*) ani morálny vplyv. Etapovité odovzdávanie moci sa neosvedčilo.

Dôjde k personálnej očiste, čo potvrdzuje menovanie 5. januára 2021 na post Štátneho tajomníka Kazachstanu (*niečo ako ústavný ekvivalent viceprezidenta*) mladého (*nar. 1976*), vzdelaného a ambiciózneho Erlana Karina, s ktorým mal možnosť autor textu niekoľkokrát (*vtedy bol predsedom Kazašskej rady pre medzinárodné vzťahy*) diskutovať, takže pozná jeho triezve názory. Taktiež je presvedčený, že E. Karin by neobetoval svoju budúcnosť, ak by v ňu neveril!

Čo je však najdôležitejšie, v Kazachstane nesmie dôjsť k strelbe.

Teda K.-Ž. Tokajev asi situáciu (*s pomocou OZKB*) zvládne a po upokojení a vyčírení vzťahu nazarbajevských a postnazarbajevských kádrov dôjde k stabilizácii a realizácii tuhšieho režimu. Hlavní investori do kazašskej ekonomiky za ostatných tridsať rokov (*Čína, USA, Turecko, Saudská Arábia, RF...*) jednoducho nemôžu stratiť svoje investície a zisky a tiež prispajú (*možno aj nečinnosťou*) k zavedeniu poriadku.

No a v súčasných kazašských nepokojoch nemožno vylúčiť ani kriminálny element, ktorý, ak by mal nakoniec navrch, to by bolo zlé.

Nesmieme zabúdať ani na fakt, že v roku 2024 by sa mali konať v Kazachstane riadne prezidentské voľby a ak K.-Ž. Tokajev vyjde z tejto politickej krízy víťazne, bude víťazom týchto budúcich volieb a môže pokračovať aj v druhom volebnom období, ale v inej politickej bonite a kvalite. Ak nie, potom nebude mať politickú budúcnosť a dopadne ako N. Nazarbaev!

Zatiaľ želajme Kazachstanu a Kazachstancom len a len všetko dobré do roku 2022!

AUTOR: PETER JUZA

[ZDROJ](#)